आत्मनिन्दात्मपूजा च परनिन्दा परस्तवः । अनाचरितमार्य्याणामितिते भीष्म नः श्रुतं ।
यदस्तव्यमिदं शश्वन्मोहात्संस्तौषि भक्तितः । केशवं तच्च ते भीष्म न कश्चिदनुमन्यते ।
कथं भोजस्य पुरुषे वर्गपाले दुरात्मनि । समावेशयसे सर्व्वं जगत्केवलकाम्यया ।
अथ चैषा न ते बुद्धिः प्रकृतिं याति भारत । मयैव कथितं पूर्व्वं भूलिङ्गशकुनिर्य्यथा । १५४५
भूलिङ्गशकुनिर्न्नाम पार्श्वे हिमवतः परे । भीष्म तस्याः सदा वाचः श्रूयन्तेऽर्थविगर्हिताः ।
मा साहसमितीदं सा सततं वाशते किल । साहसं चात्मनाऽतीव चरन्ती नावबुध्यते ।
सा हि मांसार्गलं भीष्म मुखात्सिंहस्य खादतः । दन्तान्तरविलग्नं यत्तदादत्तेऽल्पचेतना ।
दृच्छतः सा हि सिंहस्य भीष्म जीवत्यसंशयं । तद्वत्त्वमप्यधर्म्मिष्ठ सदा वाचः प्रभाषसे ।
दृच्छतां भूमिपालानां भीष्म जीवस्य संशयं । लोकविद्विष्टकर्म्मा हि नान्योऽस्ति भवता समः । १५५०
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततश्चेदिपतेः श्रुत्वा भीष्मः सकटुकं वचः । उवाचेदं वचो राजंश्चेदिराजस्य शृण्वतः ।
दृच्छतां किल नामाहं जीवाम्येषां महोचितां । सोऽहं न गणयाम्येनांस्तृणेनापि नराधिपान् ।
एवमुक्ते तु भीष्मेण ततः सञ्चुक्रुशुर्न्नृपाः । केचिज्जहृषिरे तत्र केचिद्भीष्मं जगर्हिरे ।
केचिद्दुर्म्मर्षेष्वासाः श्रुत्वा भीष्मस्य तद्वचः । पापोऽवलिप्तो वृद्धश्च नायं भीष्मोऽर्हति क्षमां ।
हन्यतां दुर्म्मतिर्भीष्मः पशुवत्साध्वयं नृपाः । सर्व्वैः समेत्य संरब्धो दह्यतां वा कटाग्निना । १५५५
इति तेषां वचः श्रुत्वा ततः कुरुपितामहः । उवाच मतिमान् भीष्मस्तानेव वसुधाधिपान् ।
उक्तस्योक्तस्य नेहान्तमहं समुपलक्षये । यत्तु वक्ष्यामि तत्सर्व्वं शृणुध्वं वसुधाधिपाः ।
पशुवद्घातनं वा मे दहनं वा कटाग्निना । क्रियतां मूर्द्ध्नि वो न्यस्तं मयेदं सकलं पदं ।
एष तिष्ठति गोविन्दः पूजितोऽस्माभिरच्युतः । यस्य वा त्वरते बुद्धिर्म्मरणाय स माधवं ।
कृष्णमाह्वयतामद्य युद्धे चक्रगदाधरं । यावदस्यैव देवस्य देहं विशतु पातितः । १५६०
इतिश्रीमहाभारते सभापर्व्वणि शिशुपालवधपर्व्वणिभीष्मवाक्येत्रयश्चत्वारिंशोऽध्यायः॥ ४३ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततःश्रुत्वैव भीष्मस्य चेदिराडुरुविक्रमः । युयुत्सुर्व्वासुदेवेन वासुदेवमुवाच ह ।
आह्वये त्वां रणं गच्छ मया सार्द्धं जनार्दन । यावदद्य निहन्मि त्वां सहितं सर्व्वपाण्डवैः ।
सह त्वया हि मे वध्याः सर्व्वथा कृष्ण पाण्डवाः । नृपतीन् समतिक्रम्य यैरराजा त्वमर्चितः ।
ये त्वां दासमराजानं बाल्यादर्चन्ति दुर्म्मतिं । अनर्हमर्हवत्कृष्ण वध्यास्त इति मे मतिः ।
इत्युक्त्वा राजशार्दूल तस्थौ गर्ज्जन्नमर्षणः । एवमुक्ते ततः कृष्णो मृदुपूर्व्वमिदं वचः । उवाच पार्थिवान् सर्व्वान् स समक्षञ्च पाण्डवान् । १५६५
एष नः शत्रुरत्यन्तं पार्थिवाः सात्वतीसुतः । सात्वतानां नृशंसात्मा न हितो ऽनपकारिणां ।
प्राग्ज्योतिषपुरं यातानस्मान् ज्ञात्वा नृशंसकृत् । अदहद्द्वारकामेष स्वस्त्रीयः सत्रराधिपाः । क्रीडतो भोजराजस्य एष रैवतके गिरौ ।
हत्वा बद्ध्वा च तान् सर्व्वानुपायात् स्वपुरं पुरा । अश्वमेधे हयं मेध्यं उत्सृष्टं रक्षिभिर्हृतं ।